

De Huilende Stoel

42

Stel je voor je voor je leidt gewoon je eigen leven. Je staat op een leuke plek lekker van het uitzicht te genieten en dan wordt dit uitzicht plots compleet verknald door een egoïstisch wezen dat zijn volle gewicht op jouw fragiele poten stort als het op jouw schoot komt zitten. Dit is hoe iedere stoel zich ooit wel eens heeft gevoeld.

Dit is het tijdperk waarin de mens en zijn wil centraal staat. Wij mensen manipuleren onze omgeving en vinden dat allemaal heel normaal. We verwoesten en verbouwen en zetten de wereld naar onze eigen hand. Voor dier en natuur kunnen wij nog enig empathie opbrengen, maar objecten zien wij als een levenloos eigendom. Zo gooien we niet ons hondje in de hoek van onze kamer, maar wel onze kleding of het krukje van de kinderen. Rivier Whanganui en nationaal park Te Erewa zijn niet al te lang geleden in Nieuw-Zeeland rechtspersoon geworden¹, maar zelfs in 1800 kreeg The Tree That Owns It-

self al het recht over zichzelf en alles binnen 8 meter om de boom heen².

Als natuur deze rechten kan krijgen, waarom kan een object dat dan niet? Wat gebeurt er als we ze deze rechten geven en we ons in een nieuw tijdperk bevinden waarin we niet meer de baas zijn over onze objecten?

Ieder nieuw tijdperk kent bijna altijd een nieuwe kunststroming, kijk naar de Barok en het Classicisme³. Deze kunststromingen bevatten vaak verschillende producten die telkens in een nieuw jasje worden gestopt. Een stoel is een bekend voorbeeld. Stoelen zijn herkenbaar, denk aan de bekende rood-blauwe stoel van Rietveld⁴, en behoren tot een van de oudste meubelstukken ter wereld. Vroeger stonden stoelen voor status en macht⁵, alleen de rijken hadden een stoel, maar tegenwoordig gebruiken we stoelen voor van alles. Een stoel kun je echter ook gebruiken om een boodschap mee over te brengen.

Hieronder een voorbeeldfoto van de rood-blauwe Rietveld stoel en The Singing Chair van Woody Veneman in samenwerking met Lucas Maassen.

¹ Trouw, 16 maart 2017 <https://www.trouw.nl/nieuws/nieuw-zeelandse-rivier-krijgt-dezelfde-rechten-als-een-mens-bd933026/?referer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>

² The Vintage News, 26 Februari 2018 <https://www.thevintagenews.com/2018/02/26/tree-that-owns-itself/>

³ Antiek Encyclopedie <https://www.antiek-encyclopedie.nl/categorieen/meubelen/meubelen.htm>

⁴ Stedelijk Museum <https://www.stedelijk.nl/nl/collectie/4720-gerrit-rietveld-rood-blauwe-stoel>

⁵ Academia, 11 november 2008 https://www.academia.edu/1478449/A_Short_History_of_Chairs

De huilende stoel geeft kritiek op het feit dat de mens de baas denkt te zijn over objecten. In het tijdperk genaamd posthumanisme, een wereld waar mens, dier, plant en object aan elkaar gelijk leven, wordt deze stelling nageleefd. Het posthumanisme komt na het tijdperk waar we nu in leven, waarin de mens de leiding heeft. De stoel zou je dus ook kunnen zien als een verbeelding van de posthumanistische kunststroom die zal komen als dit tijdperk van start gaat.

De stoel is handgemaakt van papier en lijm. Een heel fragiel en breekbaar materiaal, maar toch net stevig genoeg om er een stoel uit te maken. Daarentegen is het niet de bedoeling dat je erop gaat zitten, dat wil de stoel namelijk niet. De aangenomen positie van de stoel, een foetushouding, geeft dit ook duidelijk aan. De huilende stoel is verdrietig omdat egoïstische mensen er toch op

gaan zitten, ondanks dat het dat niet aan kan. Als je goed luistert kun je het gehuil van de stoel horen, dit laat zien dat ook objecten een eigen mening hebben. Het geluid van scheurend papier klinkt nu anders dan normaal, het heeft een verdrietige ondertoon dat zelfs het koudste hart niet kan weerstaan. Dat een stoel geluid maakt is niet nieuw en er zijn tegenwoordig zat stoelen die zichzelf laten horen. Kijk bijvoorbeeld naar *The Singing Chair* van Woody Veneman waarmee je een gesprek aan kunt gaan⁶. Maar hoe zou jij je voelen als je deze stoel hoort huilen terwijl je zelf op dat kinderstoeltje zit waar je nog wel op denkt te passen? Bij wie leg je de schuld als alle stoelen een voorbeeld nemen aan deze stoel en je van hen af gooien?

⁶ Woody Veneman <https://www.woodyveneman.com/the-singing-chair>